

LEDARE

Ledare: Värdefull ceremoni

PUBLICERAD 2007-09-05

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

Skaffa nyhetsbrev

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

Vi var 121 individer från 40 länder som häromdagen blev amerikanska medborgare vid en ceremoni i Miami. Stämningen var seren i den vördnadsbjudande domstolslokalen. En stråkkvartett med ungdomar från universitetet spelade klassisk musik i väntan på domarens intåg.

Domaren, Edwin G Torres, välkomnade oss och berättade att han själv var född i Bolivia. "USA begär inte att ni ska anamma någon ny kultur", fortsatte domaren. "Det landet kräver är att ni lovar följa konstitutionen och 'the rule of law'. Därför hålls ceremonin i en domstolsbyggnad, inte i Vita huset eller i något hus för politiska församlingar." Med er anslutning till konstitutionen blir ni som nya medborgare "lika mycket amerikaner som de vars anfäder invandrade för 500 år sedan".

Amerika, med dess brokighet i bakgrunder, förutsätter att vi lever med varandra i tolerans. "Respektera andra i deras idéer, åsikter och tro", manade domaren. "If not, you tarnish the flag." "Ni har också en plikt att göra vad ni kan för att våra barn och barnbarn ska kunna leva med samma fri- och rättigheter som vi gör i dag."

Så fick vi svära att följa och försvara konstitutionen.

Stråkkvartetten spelade nationalsången. Domaren berättade att vi kan bli kallade att tjäna jury i rättegångar, "ett av de främsta uttrycken för folklig demokrati i USA". Domstolar kan döma staten och dess företrädare, när de begår fel eller övergrepp, lika väl som enskilda. "Ingen står ovanför konstitutionen och lagen."

En enhet ur the Coast Guard tågade ut med flaggor. Vi erhöll våra "Certificates of Naturalization". Vi hade blivit amerikanska medborgare (samtidigt som jag behåller mitt svenska medborgarskap).

Detta är slutpunkten på en lång process. Efter att ha fått rätten att bo och arbeta i USA, manifesterad via Green Card, kan man ansöka om medborgarskap tre–fem år senare. Bland förutsättningarna för Green Card ingår att man inte bär med sig hiv eller andra smittsamma sjukdomar, vidare att man kan försörja sig själv, inte lever på socialhjälp.

För att därtill naturaliseras, bli medborgare, fordras främst tre saker:

1. Karaktär, visad bland annat genom att man inte har begått brott av allvarligare slag.
2. Samhällskunskap, "civics", visad genom förmåga att vid en personlig intervju svara på frågor om konstitutionen, det politiska systemet och USA:s historia.
3. Språkkunskap, visad genom förmåga att läsa och skriva engelska. Jag fick läsa ett par enkla meningar av typ "He came to live with his brother" samt fick i uppdrag att skriva meningen "We have a very clean house". Det, och samtalet med handläggaren, var språktestet.

Civics tas på högsta allvar av dem som ansöker om medborgarskap. Alla får en liten skrift med 100 frågor och svar: "Learn About the United States – Quick Civics Lessons." Under intervjun fick jag några enkla frågor: Vem nominerar domare till högsta domstolen? Vad kallas den högste politiskt valde i en delstat? Med vilka var USA i krig under andra världskriget? Vilken var den 49:e delstaten? Vilket år skrevs konstitutionen?

Även om frågorna till sist inte blir så svåra, har de nya medborgarna alla noga läst på om USA:s historia, konstitution och grundläggande demokratiska värden. Som en påminnelse fick var och en under ceremonin en skrift på 100 sidor med konstitutionen, självständighetsförklaringen, en förteckning av både rättigheter och skyldigheter för en medborgare, viktiga tal i landets historia (från George Washington till Martin Luther King), milstolpar i rättsavgöranden i högsta domstolen samt texterna och bakgrunden till patriotiska sånger och symboler (som "America the Beautiful" och Irving Berlins "God Bless America", den verkliga nationalsången).

Med den här erfarenheten i ryggen undersökte jag regler och process för medborgarskap via naturalisation i Sverige. Tider för att ha bott i landet är ungefär som i USA. Likaså ställs krav på "hederligt levnadssätt" och "skötsamhet". En anmärkningsvärd skillnad är att svenskt medborgarskap aldrig kan återkallas, ens om individen har fått det genom att ljuga om sin bakgrund. Ingen intervju hålls, inget test av språkförmåga sker, inga krav ställs på att den sökande ska förstå författningen, det politiska systemet, Sveriges historia och dess grundläggande gemensamma värden. Ingen listning ges av rättigheter och skyldigheter för en medborgare. Inte heller tillhandahålls någon skrift i dessa frågor i samband med att medborgarskap beviljas. Varför?

Jag har inte hört någon bra förklaring. När folkpartiet reste frågan om "språktest" vid prövning av ansökan om medborgarskap avvisades det av alla andra, särskilt ledande medier, som en udda liten sidofråga, inte värdig att resas i den centrala debatten.

Vilket värde tillmäts medborgarskap i ett land där reglerna för medborgarskap anses så betydelselösa att de inte ska diskuteras?

Hans Bergström är docent i statsvetenskap, fd chefredaktör och numera fristående kolumnist i Dagens Nyheter. Han bor i USA sedan 2003.

TEXT

